

همایش اقتصاد ایران؛ اصلاح ساختارها، رفع ناترازی ها

و

نقش آفرینی نوین در عرصه بین الملل

به نام خدا

بن بست ناترازی های اقتصاد ایران در نظام بانکی

تیمور رحمانی (هیات علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران)

آذر 1402

ناترازی چیست؟

در بیان کلی، ناترازی انعکاس آن است که در اقتصاد یک کشور عواملان اقتصادی (دولت، بنگاه‌ها و خانوارها) بیش از آنچه توان ایفا داشته باشند، تعهد برای خود می‌آفرینند (نمونه‌ها شامل رشد کسری بودجه آشکار و پنهان دولت فراتر از رشد حقیقی اقتصاد، تدارک کالاها و خدمات توسط بنگاه‌هایی نامبتهی بر ارزش‌گذاری بازاری آنها، و کاهش پس‌انداز خانوارها برای تامین آتیه به امید تامین آن توسط دولت).

ناترازی انعکاس چیست؟

ناترازی فراگیر در اقتصاد انعکاس نوع نگاه به شیوه تخصیص منابع در نظام تصمیم‌گیری است که از پذیرش بنیادی‌ترین اصل علم اقتصاد یعنی اصل محدودیت و کمیابی منابع پفره رفته است.

مبنای آرمانی عمومی در نظام تصمیم‌گیری این شیوه نگاه، تعجیل در ایجاد رفاه است هنگامی که توان اقتصاد با آن سازگار نیست.

مبنای انگیزشی انفرادی در نظام تصمیم‌گیری این شیوه نگاه، دست‌یابی به رانت ناشی از ایجاد اختلال در نظام قیمت‌ها است.

تداوم ناترازی های اقتصاد سر از کجا در می آورد؟

تداوم ناترازی ها یا به ورشکستگی و خاتمه ایجاد تعهد فاقد توان ایفا می

انجامد یا سر از نظام بانکی در می آورد. در واقع، تنها روشی که توان تداوم

پیوسته ایجاد تعهد فراتر از توان ایفا را فراهم می کند، توان خلق پول نظام

بانکی است.

ناترازی نظام بانکی انعکاس چیست؟

ناترازی نظام بانکی انعکاس آن است که:

اولاً ناترازی‌های گسترده در درون اقتصاد وجود دارد که تنها راه‌گریز همراه با درد آن انتقال به نظام بانکی است.

ثانیاً قیمت پول یا نرخ سود دچار اختلال شده است و پایین نگه داشته شده است.

ثالثاً بانکها و موسسات اعتباری قدرت خلق پول تفویض شده به آنها را اسباب کژمنشی و انباشت ریسک در ترازنامه خود کرده‌اند.

پیامد تداوم ناترازی های اقتصاد و لذا ناترازی بانکی چیست؟

تداوم ناترازی بدون هیچ تردیدی خود را در قالب تداوم تورم های بالا نشان می دهد که سیاست های متعارف اقتصاد کلان قادر به درمان ماندگار آن نیستند.

تداوم ناترازی یعنی ایجاد تعهدهای ناممکن که توان خلق پول آن را ممکن کرده است تداوم یا ماندگاری تورم است.

پژوهشکده
امور اقتصادی
وزارت امور اقتصادی و دارایی

همایش اقتصاد ایران

اصلاح ساختارها، رفع ناترازی‌ها و
نقش آفرینی نوین در عرصه بین‌الملل

خداوندا! ما را از علم نافع و عمل صالح بهره‌مند و موفق بدار.